

Sygn. akt II Ca 601/19

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2019 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędziowie Piotr Rajczakowski (spr.)

Sędziowie: Grażyna Kobus

Aleksandra Żurawska

Protokolant: Elżbieta Janus

po rozpoznaniu w dniu 19 września 2019 r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z wniosku J. C.

przy udziale (...) S.A. w K.

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek apelacji wnioskodawcy i uczestnika postępowania

od postanowienia Sądu Rejonowego w Z. Ś.

z dnia 17 kwietnia 2019 r. sygn. akt (...)

p o s t a n a w i a:

I. oddalić obie apelacje;

II. oddalić wnioski o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

(...)

Sygn. akt II Ca 601/19

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 17 kwietnia 2019 r., Sąd Rejonowy w pkt I ustanowił na nieruchomości stanowiącej własność wnioskodawcy J. C. składającej się z działki numer (...) położonej w K., dla której Sąd Rejonowy w Z. Ś. prowadzi księgę wieczystą (...), oraz na działce numer (...) położonej w S. dla której Sąd Rejonowy w Z. Ś. prowadzi księgę wieczystą (...) służebność przesyłu polegającą na znoszeniu istnienia na działce numer (...) na powietrznej linii energetycznej średniego napięcia (...) oznaczonej numerem (...) wraz z jednym słupem energetycznym oraz na działce numer (...) napowietrznej linii niskiego napięcia wraz z czterema słupami energetycznymi w zakresie obszarowym oznaczonym w opinii biegłego (...) Z. P. k. (...) akt sprawy oraz korzystania przez przedsiębiorstwo przesyłowe z wymienionych urządzeń w zakresie ich koniecznej eksploatacji, konserwacji oraz remontów, na rzecz (...) S.A. K.; w pkt II zasądził od (...) S.A. w K. na rzecz wnioskodawcy J. C. kwotę 19200 zł (dziewiętnaście tysięcy dwieście złotych) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia prawomocności niniejszego

postanowienia, tytułem wynagrodzenia za ustanowienie służebności opisanej w pkt I postanowienia; w pkt III zasądził od (...) S.A. w K. na rzecz wnioskodawcy J. C. kwotę 1437 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, zaś w pkt IV nakazał (...) S.A. w K. aby uiszczył na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Z. Ś. kwotę 5865,12 zł tytułem uzupełnienia wydatków związanych z opiniami biegłych sądowych poniesionych tymczasowo ze środków Skarbu Państwa.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Nieruchomość położona w K. stanowiąca działkę ewidencyjną nr (...), o powierzchni(...) ha, dla której Sąd Rejonowy w Z. Ś. prowadzi księgę wieczystą nr (...) oraz nieruchomość położona w S. stanowiąca działkę ewidencyjną nr (...), o powierzchni (...), dla której Sąd Rejonowy w Ząbkowicach Śląskich prowadzi księgę wieczystą nr (...) były własnością wnioskodawców – W. C. i J. C. na prawach wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej, a obecnie po śmierci W. C. i po dokonaniu działu spadku są własnością J. C.. Działka nr (...) nabyta została przez wnioskodawców od (...) w drodze umowy sprzedaży zawartej w dniu 28 lutego 1997 r. przed notariuszem J. G. rep. (...). W akcie notarialnym wskazano, że nieruchomość jest wolna od wszelkich obciążeń i roszczeń osób trzecich. Pismem z dnia 22 października 2012 r. wnioskodawcy wezwali (...) S.A. w K. do zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu za odpowiednim wynagrodzeniem. W odpowiedzi uczestnik zażądał przedstawienia dodatkowych dokumentów celem umożliwienia ustosunkowania się do żądania. Wnioskodawcy podali, że Starostwo nie dysponuje mapą sytuacyjną dla nieruchomości, gdyż jest to nieruchomość rolna. Niemniej jednak poczynienie ustaleń jest możliwe w drodze wizji lokalnej. W odpowiedzi (...) odmówił spełnienia roszczeń wnioskodawców podnosząc, że służebność gruntową nabył przez zasiedzenie. Wnioskodawcy nie zgodzili się z powyższym stanowiskiem. Opiniujący w sprawie biegły z zakresu (...) R. G. (1) ustalił, że konieczny zakres służebności przesyłu na rzecz uczestnika postępowania na nieruchomości: położonej w K. oznaczonej jako działka nr (...) w odniesieniu do napowietrznej linii energetycznej (...) wynosi (...)m, po (...) m w obie strony od osi linii, a na położonej w S. oznaczonej jako działka nr (...) w odniesieniu do napowietrznej linii energetycznej (...) wynosi(...) m w obie strony od osi linii. Na działce nr (...) położonej w K. znajduje się jeden słup linii (...). Przewody zawieszono w układzie trójkątnym z rozstawem przewodów skrajnych wynoszącym(...) m. Natomiast na działce nr (...) położonej w S. znajduje się jeden słup przelotowy, dwa słupy narożne oraz dwa słupy podporowe. Biegły R. G. (1) wskazał również, że konieczne jest ustanowienie służebności związanej z dojazdem do urządzeń, a szerokość jezdni nie może być mniejsza niż (...) m. Biegły z zakresu geodezji Z. P. zaprojektował przebieg pasa służebności przesyłu według wskazań biegłego z zakresu elektroenergetyki (mapa k.(...)akt) i wyliczył powierzchnię pasa służebności przesyłu na (...)m² w zakresie działki numer (...) położonej w S. oraz na (...) m² w zakresie działki numer (...) położonej w K.. Biegła z zakresu (...) ustaliła wysokość wynagrodzenia jednorazowego w związku z ustanowieniem służebności przesyłu w kwocie 6900 zł co do działki nr (...) położonej w K. i w kwocie 12300 zł co do działki numer (...) położonej w S..

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy, powołując treść art. 305¹ k.c. i art. 305² § 1 i 2 k.c., w pierwszej kolejności wskazał, iż treścią służebności przesyłu jest korzystanie przez przedsiębiorcę w oznaczonym zakresie z cudzej nieruchomości (nieruchomości obciążonej), w sposób niezbędny do zapewnienia prawidłowego funkcjonowania urządzeń przesyłowych. W ocenie Sądu Rejonowego, będzie to oznaczać w praktyce możliwość wejścia przez przedsiębiorcę, któremu przysługuje służebność (a w praktyce jego pracownikom, podwykonawcom), na cudzy grunt obciążony służebnością oraz jego zajęcia w trakcie budowy w zakresie niezbędnym do realizacji inwestycji, w celu posadowienia tam urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 k.c., podejmowania czynności niezbędnych do utrzymania, konserwacji, remontu, modernizacji, dozoru czy usunięcia awarii urządzeń przesyłowych. Ponadto Sąd wskazał, że na treść służebności przesyłu składa się również obowiązek właściciela nieruchomości obciążonej znoszenia istnienia cudzych urządzeń na gruncie, w tym znoszenia podejmowanych przez przedsiębiorcę czynności w celu ich posadowienia, a następnie ich utrzymania, konserwacji, remontu i dozoru. Zgodnie z art. 626 § 3 k.p.c., przepisy § 1 i 2 stosuje się odpowiednio w sprawach o ustanowienie służebności przesyłu, co oznacza, że w sprawach o ustanowienie służebności przesyłu mają odpowiednie zastosowanie przepisy dotyczące trybu ustanowienia służebności drogi koniecznej. W dalszej kolejności Sąd wskazał, że przesłanką uwzględnienia wniosku o ustanowienie służebności przesyłu jest wykazanie, że jest ona konieczna dla właściwego korzystania z urządzeń przesyłowych, o których mowa w art. 49 § 1 k.c., a niemożliwe jest ustanowienie tej służebności w drodze umowy.

W rozpatrywanej sprawie uczestnik postępowania podniósł zarzut zasiedzenia służebności przesyłu. Sąd Rejonowy podkreślał, iż przepis art. 292 k.c. dopuszcza wprost zasiedzenie służebności stanowiąc, że służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Możliwe stało się również zasiedzenie służebności gruntowej o treści służebności przesyłu. Sąd podkreślił, iż ustawodawca nie określa jednak, jaki pakiet uprawnień nabywa przedsiębiorca przesyłowy w związku z ustanowieniem służebności przesyłu, a jedynie ogólnie wskazuje, że przedsiębiorca taki korzysta z nieruchomości zgodnie z przeznaczeniem urządzeń, przy czym owo korzystanie z nieruchomości musi mieć charakter oznaczony. W ocenie Sądu koniecznym było zatem rozważenie, jakie uprawnienia nabywa przedsiębiorca przesyłowy dokonując zasiedzenia służebności przesyłu. Nie jest bowiem wystarczające powoływanie się przez przedsiębiorcę na okoliczność, że zasiedział on służebność przesyłu. W przypadku zasiedzenia służebności przesyłu, zakres uprawnień, które nabywa przedsiębiorca przesyłowy wyznacza władanie przez niego określoną nieruchomością w określony sposób. Może ono jednak przebiegać w sposób zróżnicowany, wynikający ze specyfiki działania danego przedsiębiorcy, możliwości technicznych lub potrzeb. Zatem zakres uprawnień, jakie zasiedzi przedsiębiorca przesyłowy jest uzależniony od tego w jaki sposób i w jakim zakresie władał on nieruchomością. W konsekwencji zakres zasiedzanej służebności przesyłu należy badać odrębnie, ustalając jakie w istocie uprawnienia przedsiębiorca przesyłowy nabył. Podstawowym uprawnieniem, jakie nabywa przedsiębiorca przesyłowy w wyniku zasiedzenia służebności jest uprawnienie do dalszego istnienia posadowionych na nieruchomości urządzeń przesyłowych. Samo istnienie urządzeń przesyłowych nie wyczerpuje całości problematyki, gdyż urządzenia te muszą być konserwowane, naprawiane, modernizowane i remontowane. Sąd Rejonowy podkreślił, iż uprawnienia te nie są wymienione w art. 305¹k.c. i należy je uznać za uprawnienia uboczne. Przedsiębiorca przesyłowy może je nabyć w drodze zasiedzenia, ale nie z tego względu, że składają się one na służebność przesyłu, lecz dlatego, że je wykonywał. Może się zdarzyć, że w okresie zasiedzenia przedsiębiorca przesyłowy nie wykonuje władztwa w zakresie wskazanych czynności ubocznych. Wówczas nie nabeździe szerszych uprawnień niż uprawnienie do istnienia urządzeń przesyłowych. Sąd podkreślił również, że to na przedsiębiorcy przesyłowym ciąży obowiązek wykazania, jakie konkretnie uprawnienia w ramach zasiedzenia służebności nabył. Nie może budzić zatem wątpliwości, że należy badać w każdym konkretnym przypadku, w jakim dokładnie oznaczonym zakresie przedsiębiorca przesyłowy zasiedział uprawnienia do korzystania z nieruchomości. W ocenie Sądu Rejonowego nie budzi wątpliwości, że służebność przesyłu ma zasięg przestrzenny, który należy rozumieć jako fizycznie wydzieloną część nieruchomości, na której wykonywane są uprawnienia przedsiębiorcy przesyłowego. Przy ustaleniu zasiedzenia należy zatem brać pod uwagę obszar, w którym posadowione są urządzenia przesyłowe, a także obszar obejmujący wykonywanie czynności faktycznych związanych z obsługą tych urządzeń. Mając na uwadze powyższe, Sąd wskazał, że w rozpatrywanej sprawie mamy do czynienia z kwestią zasiedzenia służebności gruntowej o treści służebności przesyłu. Przepis art. 285 § 1 k.c. stanowi, że nieruchomość można obciążyć na rzecz właściciela innej nieruchomości (nieruchomości władnącej) prawem, którego treść polega bądź na tym, że właściciel nieruchomości władnącej może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, bądź na tym, że właściciel nieruchomości obciążonej zostaje ograniczony w możliwości dokonywania w stosunku do niej określonych działań, bądź też na tym, że właścicielowi nieruchomości obciążonej nie wolno wykonywać określonych uprawnień, które mu względem nieruchomości władnącej przysługują na podstawie przepisów o treści i wykonywaniu własności (służebność gruntowa). Powyższy przepis stanowi o tym, jaka jest treść zasiedzanej służebności gruntowej. Treścią służebności gruntowej może być korzystanie z nieruchomości w oznaczonym zakresie zgodnie z przeznaczeniem posadowionych na niej urządzeń przesyłowych. Jednak tak sformułowana służebność gruntowa o treści służebności przesyłu wskazuje jedynie na uprawnienie do korzystania z nieruchomości. Powoduje to, że nie ma możliwości skonstruowania jednego modelu uprawnień nabytych w drodze zasiedzenia służebności przesyłu, czy też służebności gruntowej o treści służebności przesyłu. Wszystkie te okoliczności zdaniem Sądu wskazywały na to, że uczestnik (...) S.A podnosząc zarzut zasiedzenia nie wykazał, że przedmiotowe urządzenia przesyłowe w okresie zasiedzenia posadowione były na działce nr (...) położonej w K. i na działce nr (...) położonej w S., mimo wyraźnego zarzutu wnioskodawcy w tym zakresie. Sąd podkreślił, iż wiadomo jedynie, że obecnie są tam posadowione. Uczestnik nie przedstawił żadnych dokumentów, na podstawie których można byłoby ustalić przebieg linii energetycznej w okresie zasiedzenia. Dokument odbioru protokołu końcowego i przekazania do eksploatacji linii (...)K. – S. nie wskazuje na przebieg tej linii przez konkretne nieruchomości. Sąd Rejonowy doszedł do przekonania,

iż przesłuchany w sprawie świadek P. K. (wnioskowany przez uczestnika) nie posiadał wiedzy, czy posadowienie urządzeń przesyłowych nie ulegało zmianie. Nie jest zatem możliwe ustalenie, czy uczestnik nabył w drodze zasiedzenia służebność gruntową o treści służebności przesyłu, która dotyczyłaby przedmiotowych w sprawie działek, ponieważ nie wykazano, w jakim okresie urządzenia przesyłowe zostały posadowione na działkach wnioskodawcy. W ocenie Sądu nie wykazano, że przebieg linii energetycznej nie ulegał zmianom. Nie jest wystarczające ustalenie, że latach 80 – tych była remontowana linia energetyczna K. – S.. Sąd wskazał, iż uczestnik winien wykazać, kiedy zostały posadowione poszczególne urządzenia przesyłowe na działce wnioskodawcy i że nie zmieniły one swojego położenia przez cały okres potrzebny do zasiedzenia służebności. W ten sposób uczestnik po spełnieniu przesłanki dotyczącej okresu posadowienia urządzeń mógłby doprowadzić do stwierdzenia zasiedzenia służebności gruntowej o treści służebności przesyłu w wąskim zakresie, a mianowicie dotyczącym uprawnienia do dalszego istnienia posadowionych na nieruchomości urządzeń przesyłowych. Co do stwierdzenia zasiedzenia służebności w szerszym zakresie, Sąd wskazał że konieczne byłoby wykazanie dotychczasowego sposobu korzystania z nieruchomości. Uczestnik natomiast nie wskazywał konkretnego zakresu służebności, co do której podnosił zarzut zasiedzenia. Dlatego Sąd Rejonowy nie uwzględniając tego zarzutu, żądanie ustanowienia służebności przesyłu uznał za zasadne. Ustalając obszar nieruchomości niezbędny do korzystania z sieci energetycznej Sąd oparł się na opinii biegłego z zakresu elektroenergetyki R. G. (1), uznając jego opinię za rzetelną, spójną i należyście uzasadnioną. Uczestnik kwestionował ustalony przez biegłego pas służebności przesyłu. Powołując się na opinie w innych sprawach uczestnik wskazywał, że pas ten jest zbyt obszerny. Nie złożył jednak wniosku o powołanie innego biegłego. Sąd wskazał, iż nie podziela zarzutów zgłaszanych przez uczestnika. Zdaniem Sądu biegły dokładnie i szczegółowo wyjaśnił, jaka szerokość pasa gruntu jest niezbędna do prawidłowej eksploatacji linii energetycznych, wskazując jakie czynności mogą być podejmowane, przy użyciu jakich maszyn i jaka przestrzeń wymagana jest do prowadzenia poszczególnych prac. Na podstawie tej opinii biegły geodeta zaprojektował przebieg służebności przesyłu i dokonał wyliczenia jej powierzchni. Z kolei biegła z zakresu (...) ustaliła jej wartość na kwotę 19200 zł. W opinii głównej biegła pomyliła się w wyliczeniach, przenosząc współczynniki dla działki nr (...) do działki nr (...) i odwrotnie. Błąd ten jednak został skorygowany, a w pozostałym zakresie opinia sporządzona przez tą biegłą została uznana przez Sąd za rzetelną. O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 2 kpc, zasądzając solidarnie od uczestnika na rzecz wnioskodawcy kwotę 1437 zł tytułem zwrotu kosztów. Na koszty te składa się opłata w wysokości 40 zł, zaliczki na poczet opinii biegłych w kwocie 900 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w wysokości 480 zł przyjęte w stawce minimalnej i koszty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł (pkt III postanowienia). W pkt IV postanowienia Sąd nakazał uczestnikowi, aby uiścił na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Ząbkowicach Śląskich kwotę 5865,12 zł., tytułem uzupełnienia kosztów sądowych wynikających z niepokrytych wydatków stanowiących wynagrodzenie powołanych w sprawie biegłych - na podstawie art. 83 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Apelację od powyższego postanowienia wniósł wnioskodawca i uczestnik postępowania postępowania.

Uczestnik postępowania w apelacji zarzucił:

1. naruszenie prawa materialnego - art. 292 k.c. w zw. z art. 172 i art. 285 k.c. poprzez nieuwzględnienie zarzutu zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, mimo korzystania przez uczestnika postępowania z trwałego i widocznego urządzenia na działce nr (...) w miejscowości S. oraz na działce nr (...) w miejscowości K., przez okres niezbędny do zasiedzenia służebności;
2. naruszenie prawa materialnego - art 172 § 1 k.c., w zw. z art. 7 k.c. i art. 352 k.c., przez nieuwzględnienie dobrej wiary uczestnika postępowania, jako posiadacza służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, co do działki nr (...) nabytej przez wnioskodawcę w 1997r. od (...);
3. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 340 k.c., polegające na przyjęciu, że uczestnik nie wykazał ciągłości posiadania urządzeń energetycznych na działkach wnioskodawcy, pomimo wynikającego z art. 340 k.c. domniemania ciągłości;

4. naruszenie przepisów postępowania - art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. poprzez bezzasadne uznanie, że opinia biegłego z zakresu elektroenergetyki R. G. (1), która była opinią bazową, ponieważ stanowiła podstawę do ustalenia powierzchni służebności przez biegłego (...) Z. P. i w efekcie podstawę dla wyceny służebności przez biegłego z zakresu (...), jest rzetelna, spójna i należyście uzasadniona i oparcie na niej rozstrzygnięcia, podczas gdy do ustalenia powierzchni służebności przesyłu nie ma w żadnym wypadku zastosowania: Norma PN-E- (...) -1:1998, ani też §55 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny, na co powołał się biegły R. G..

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i oddalenie wniosku, ewentualnie uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Wnioskodawca we wniesionej od powyższego postanowienia apelacji zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania - art. 13 § 2 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że właściwym było poprzestanie na opinii biegłej M. F. w sytuacji, gdy wnioskodawca kwestionował tę opinię i wniósł o przeprowadzenie dowodu z opinii konkurencyjnej;

2. naruszenie przepisów postępowania - art. 13 § 2 k.p.c. w zw. z art. 233 k.p.c., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i wydanie orzeczenia z pominięciem wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego w sprawie oraz przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów poprzez oparcie się na opinii biegłej M. F. w sytuacji, gdy wnioskodawca kwestionował tę opinię i wniósł o przeprowadzenie dowodu z opinii konkurencyjnej;

3. naruszenie przepisów postępowania w postaci art. 13 § 2 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, a to nie wyjaśnienie na jakiej zasadzie uznano zasadność skorzystania z opinii sporządzonej przez biegłą M. F., a pominięto twierdzenia i zarzuty do niej zgłaszane przez wnioskodawcę;

4. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 305¹ i art. 305² k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że dopuszczalne jest ustalenie wysokości wynagrodzenia przez biegłą M. F. w sytuacji, gdy wnioskodawca kwestionował tę opinię i wniósł o przeprowadzenie dowodu z opinii konkurencyjnej;

5. naruszenie przepisu prawa materialnego, a to art. 6 k.c., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że dopuszczalne jest ustalenie wynagrodzenia wyłącznie w oparciu o opinię biegłej M. F.;

6. niewyjaśnienie okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy oraz sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Wskazując na powyższe zarzuty, skarżący wniósł o:

1. uchylenie na podstawie art. 380 k.p.c. postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 9 kwietnia 2019r. w przedmiocie oddalenia dowodu z opinii biegłego z zakresu wyceny nieruchomości;

2. zmianę zaskarżonego postanowienia w zakresie pkt II poprzez zasądzenie od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawcy tytułem odpowiedniego wynagrodzenia za ustanowienie służebności kwoty 38 232,36zł ponad kwotę już zasądzoną z tego tytułu;

3. zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych za postępowanie apelacyjne;

względnie wniósł o:

5. uchylenie w całości zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania przy uwzględnieniu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy rozpoznając apelację oparł się na ustaleniach faktycznych Sądu Rejonowego i zważył co następuje. Obie wniesione apelacje nie miały uzasadnionych podstaw.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do apelacji uczestnika postępowania, przede wszystkim wskazać należy, że Sąd Rejonowy nie poczynił ustaleń faktycznych co do okresu posiadania, dającego podstawy do stwierdzenia zasiedzenia, przez uczestnika i jego poprzedników urządzeń energetycznych, uznając (w ocenie Sądu Okręgowego trafnie, o czym szerzej w dalszej części rozważań), że zebrane w sprawie dowody, w tym przede wszystkim zaoferowane przez uczestnika, nie dawały podstaw do poczynienia takich ustaleń, a skarżący nie podniósł w tym zakresie zarzutu naruszenia prawa procesowego, przede wszystkim art. 233 § 1 kpc, podnosząc go jedynie odnośnie opinii biegłego z zakresu elektroenergetyki R. G. (1), która stanowiła podstawę do ustalenia powierzchni służebności przez biegłego (...) i w efekcie podstawę do wyceny wynagrodzenia za ustanowienie służebności przez biegłą z zakresu wyceny nieruchomości. Tymczasem Sąd drugiej instancji, rozpoznając sprawę na skutek apelacji, bierze pod rozagę z urzędu jedynie naruszenie prawa materialnego, a jest związany zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa procesowego (zob. m. in. uchwałę siedmiu sędziów Sądu Najwyższego, mającą moc zasady prawnej, z dnia 31 stycznia 2008r., III CZP 49/07, OSNC 2008r., Nr 6, poz. 55 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 14 czerwca 2013r., V CZ 25/13, Wyd. Lex nr 1360386). Zatem w rozpoznawanej sprawie, z uwagi na powyższą konstrukcję zarzutów skarżącego, Sąd Odwoławczy nie był uprawniony do kwestionowania z urzędu w powyższym zakresie oceny dowodów i czynienia ustaleń faktycznych, gdyż wykraczałoby to poza dozwolone granice apelacji (zob. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 6 sierpnia 2015r., V CSK 677/14). Niezależnie zatem już od tej przyczyny bezskuteczności zarzutu zasiedzenia podniesionego przez uczestnika, Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu pierwszej instancji, co do braku podstaw do przyjęcia, na podstawie zebranych dowodów, zasiedzenia przez uczestnika postępowania czy jego poprzedników, służebności przesyłu, jak uważa skarżący. Z dołączonych do odpowiedzi do wniosek dokumentów w żaden sposób nie można było wywnioskować, czy dotyczyły one linii i urządzeń, które były przedmiotem niniejszej sprawy, jaki był przebieg linii przez działki uczestnika, czy jak odbywała się eksploatacja urządzeń w czasie biegu zarzucanego przez uczestnika zasiedzenia, a niektóre z dokumentów (np. protokół k. (...)), były nieczytelne. Te też kwestie i twierdzenia uczestnika o zasiedzeniu nieruchomości, zostały szeroko zakwestionowane w piśmie procesowym wnioskodawcy z 26 maja 2015r. (k. (...)), do czego skarżący już w żaden sposób się nie odniósł i nie przedstawił jakiegokolwiek innego materiału dowodowego, który jakkolwiek potwierdzałby skuteczność jego zarzutu co do nabycia służebności przesyłu przez zasiedzenie. Za taki zaś dowód nie mogły zostać uznane zeznania świadka P. K., specjalisty do spraw eksploatacji zatrudnionego w przedsiębiorstwie uczestnika, który nigdy nie widział przedmiotowych w sprawie linii, a znał je tylko z dokumentów, a ponadto nie miał żadnych wiadomości co do takiego samego przebiegu linii przez okres niezbędny do zasiedzenia. Z tych zatem przyczyn podniesiony przez uczestnika postępowania zarzut zasiedzenia służebności przesyłu, nie mógł podlegać uwzględnieniu.

Nie zasługiwał też na uwzględnienie zarzut apelacji naruszenia art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 278 § 1 kpc dotyczący wadliwości oceny przez Sąd Rejonowy opinii biegłego z zakresu (...) R. G. (1), która z kolei stanowiła podstawę do ustalenia powierzchni pasa służebności przez biegłego(...) i w efekcie podstawę do wyceny wynagrodzenia za ustanowienie tejże służebności przez biegłą z zakresu wyceny nieruchomości. Przede wszystkim zauważyć należy, że uczestnik postępowania, jak wskazał już Sąd Rejonowy, ograniczył się do negocjowania, polemiki i przedstawienia własnego, innego niż biegły stanowiska, odnośnie szerokości pasa gruntu koniecznego do ustanowienia służebności przesyłu na działkach wnioskodawcy, a działając przez pełnomocnika, nie zgłosił wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego. Tym samym zgłoszone przez uczestnika w piśmie z 23 października 2015r. (k. (...)) uwagi oraz zarzut i wywody apelacji, które w świetle opinii nie są przekonywujące, stanowią w istocie przedstawienie swojego gołosłownego stanowiska, że pasy służebności na obu działkach powinny być istotnie węższe niż przyjęte przez biegłego. Tymczasem biegły w złożonej opinii szczegółowo wyjaśnił przyjęte niezbędne odległości pasów od osi linii, zasadnie mając na uwadze wymogi przy budowie sieci energetycznych, jak i precyzyjnie wskazał na możliwe kolizje z siecią i potrzebę zachowania tym samym odpowiednich odległości, mając na uwadze przy tym przeznaczenie działek oraz uwzględniając zachowanie odpowiednich odległości zważywszy nie tylko na przestrzeń potencjalnego rozrostu drzew, ale także przestrzeń dla różnego rodzaju roślin wysokopiennych, a ponadto objął też analizą potrzeby związane z remontami urządzeń przesyłu. Istotnym przy tym jest, a co zdawało się uchodzić uwagi skarżącego, że

dokonując wyceny wysokości wynagrodzenia należnego wnioskodawcy za ustanowienie służebności przesyłu, biegła z zakresu wyceny nieruchomości, w sporządzonej przez nią opinii, nie uwzględniła jednolicie całego pasa służebności, ale zróżnicowała tę wycenę w zależności od przyjętego stopnia współkorzystania poszczególnych części pasa, o czym w dalszej części uzasadnienia, odnoszącej się do apelacji wnioskodawcy.

Nie ma również żadnych uzasadnionych podstaw apelacji wnioskodawcy. O tyle jedynie nie można odmówić racji skarżącemu, że uzasadnienie Sądu Rejonowego nie zawiera w istocie oceny opinii biegłej z zakresu wyceny nieruchomości w świetle podnoszonych przez wnioskodawcę w toku postępowania zarzutów, co do ustalonej w opinii wysokości wynagrodzenia za ustanowienie służebności. Jednak treść tych opinii, w tym opinii uzupełniającej z 12 stycznia 2019r., które Sąd Okręgowy poddał analizie, mając też na uwadze argumentację wnioskodawcy zawartą w jego pismach z 14 września 2018r., z 8 lutego 2019r. oraz w apelacji, w sposób całkowicie przekonujący uzasadnia prawidłowość sposobu dokonania wyceny wynagrodzeń za ustanowienie służebności przesyłu na obu nieruchomościach, a na pewno nie daje podstaw do przyjęcia, że wynagrodzenie to zostało zaniżone. Tak więc po wyjaśnieniu przez biegłą przyjętych wycen w opinii uzupełniającej (k. (...)), w odniesieniu do zastrzeżeń wnioskodawcy, dalsze jego negowanie zasadności tychże wycen stanowi już tylko zupełnie bezpodstawną polemikę ze stanowiskiem biegłej i opartym na nim stanowiskiem Sądu pierwszej instancji. Prawidłowo zatem biegłą przyjęła zakresy współczynnika K dla obu nieruchomości, różnicując je dla poszczególnych części pasa służebności, przy czym jak najbardziej uzasadnione było przyjęcie dla zasadniczych części pasów (w przypadku działki nr (...) - (...)), a w przypadku działki nr (...) - (...) tegoż współczynnika na poziome 0,5, zważywszy, że uczestnik przecież nie został pozbawiony w całości posiadania i korzystania w tym zakresie z gruntu, a jedynie doznał ograniczeń w tymże korzystaniu, w sposób wskazany w opinii biegłego z zakresu (...), o czym we wcześniejszych rozważanych, a które z pewnością nie uzasadniały, jak chciałby skarżący, przyjęcia wyższego współczynnika korzystania. Z tych samych względów jak najbardziej zasadne było też przyjęcie przez biegłą w odniesieniu do skrajnych części pasa służebności tego współczynnika na poziome (...), przy czym dotyczyło to niewielkiej części tego pasa (w przypadku działki nr (...) - 9%, a w przypadku działki nr (...) - 12%). Wnioskodawca nie wykazał przy tym realnego zamiaru i możliwości czynienia np. inwestycji w postaci posadowienia obiektów budowlanych na powierzchni pasa, a korzystanie przez niego może mieć miejsce z ograniczeniami co do sposobu nasadzeń drzew czy wysokich roślin, co wynika z powoływanej opinii biegłego z zakresu (...). Z drugiej strony także prawidłowo biegłą przyjęła zakres tego współczynnika na poziome (...) co do obu działek, w odniesieniu do części gruntów znajdujących się pod słupami. Zasadnie zatem biegłą dokonała zróżnicowania zakresu współkorzystania w odniesieniu do poszczególnych części pasa służebności w sposób wyżej wskazany, gdyż nie może budzić wątpliwości, że wnioskodawca nadal będzie miał możliwość korzystania z gruntu, a przyjęte zakresy, wbrew jego stanowisku nie są zaniżone, zaś zwrócić należy uwagę, że jak wynika z wielokrotnie już powoływanej opinii biegłego z zakresu elektroenergetyki, niektóre z przyjętych jako potencjalne czynności Zakładu (...), odnośnie urządzeń elektroenergetycznych, mogą nigdy w przyszłości nie mieć miejsca.

Nie ma też żadnego uzasadnienia negowanie przez wnioskodawcę poziomu współczynnika S , określającego zmniejszenie wartości nieruchomości na skutek lokalizacji urządzeń infrastruktury technicznej (przyjętego w opinii co do obu nieruchomości na poziomie (...)), a przedstawione przez biegłą w tej kwestii wyjaśnienia w opinii uzupełniającej, w tym wskazujące na ograniczenia na rynku materiału porównawczego, jak i pozostałe wyjaśnienia, są przekonujące, a argumentacja apelacji, jak i wcześniejszych pism wnioskodawcy w żaden sposób ich nie podważa, stanowiąc jedynie bezpodstawną polemikę wraz z przytoczeniem subiektywnej argumentacji skarżącego. Sąd Okręgowy ponadto zauważa, że bezspornym jest, iż nabycie przez wnioskodawcę obu nieruchomości nastąpiło w czasie gdy należące do uczestnika urządzenia (...) znajdowały się i funkcjonowały na tychże nieruchomościach (działka nr (...) została nabyta w dniu 28 lutego 1997r. - (...), a działka nr (...) w dniu 1 lutego 1999r. - (...)). Niezależnie od powyższych rozważań dotyczących wielkości współczynnika określającego zmniejszenie wartości nieruchomości na skutek lokalizacji urządzeń infrastruktury technicznej, przy ustaleniu wysokości wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu, Sąd Okręgowy podziela stanowisko prezentowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. m. in. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 27 lutego 2013r., IV CSK 440/12, Wyd. Lex nr 1294169 oraz uzasadnienie postanowienia z 9 października 2013r., V CSK 471/12, Wyd. Lex nr 1403917), w których wyrażony został pogląd, że w sytuacji nabycia nieruchomości z urządzeniami infrastruktury przesyłowej, fakt ten jest, co do zasady,

uwzględniony, w wielkości ceny, co do której istnieją podstawy do przyjęcia swego rodzaju domniemania, że jest ona, z tej przyczyny, po prostu niższa, a co w takiej sytuacji nie uzasadnia już uwzględnienia roszczenia nabywcy o podwyższenie wynagrodzenia w związku ustanowieniem służebności, na skutek obniżenia jej wartości i tym samym istnienia po jego stronie szkody w związku z posadowieniem na nieruchomości urządzeń przesyłowych. Z tego zatem również względu argumentacja wnioskodawcy co do zaniżenia wartości przyznanego mu wynagrodzenia, z uwagi na zaniżenie wartości nieruchomości, nie miała żadnych uzasadnianych podstaw.

Sąd Okręgowy także zauważa, że nie ma też uzasadnienia podnoszenie przez skarżącego braku wzięcia pod uwagę i rozważenia przez biegłą wskazań zawartych w (...), czemu jednoznacznie przeczy treść opinii uzupełniającej.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 w zw. z art. 13 § 2 kpc oddalił obie apelacje, a o kosztach postępowania apelacyjnego orzekł na podstawie art. 520 § 3 w zw. art. 391 § 1 i art. 13 § 2 kpc.

(...)